

789.

Na osnovu člana 4 st. 2 i 4, člana 5 stav 4, člana 14 stav 7, člana 16 stav 2, člana 19 stav 3, člana 31 stav 2, člana 32 stav 4, člana 34 st. 4 i 5, člana 35 stav 4, člana 37 stav 7, člana 38 stav 7, člana 39 stav 3 i člana 76 Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 61/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O PROIZVODNJI I STAVLJANJU U PROMET SJEMENSKOG MATERIJALA POVRĆA*

Član 1

U Pravilniku o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala povrća* ("Službeni list CG", broj 26/17) u članu 2 stav 1 poslije tačke 3 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„4) **konzervacija „in situ“** (*conservation in situ*) je očuvanje genetskog materijala u njegovom prirodnom staništu, a u slučaju kultivisanog bilja u uzgojnom području gdje je razvio svoja prepoznatljiva svojstva;

5) **genetska erozija** (*genetic erosion*) je gubitak genetske različitosti između i unutar populacija ili sorti iste biljne vrste tokom vremena, ili smanjenje genetske osnove vrste zbog uticaja čovjeka ili promjena u životnoj sredini;

6) **odomaćena ili domaća sorta** (*landrace*) je skup populacija ili klonova biljne vrste koji su prilagođeni uslovima životne sredine svog podneblja odnosno regiona.“

Član 2

U članu 6 stav 1 tačka 1 alineja 3 riječ "ne" briše se.

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Sertifikovano sjeme čuvane sorte povrća (*certified seed of a conservation variety*) je sjeme:

1) koje ima određeno područje ili područja, regiju ili regije u kojima se sorta tradicionalno uzgaja i na koje je prirodno prilagođena;

2) za koje postoje informacije u referentnoj kolekciji biljnih gena;

3) koje potiče od sjemena proizvedenog u skladu sa dobrom praksom za održavanje sorte;

4) koje ispunjava uslove za sertifikovano sjeme iz stava 1 tačka 3 ovog člana, osim zahtjeva u pogledu minimalne sortne čistoće i stručnog nadzora ili nadzora pod stručnom kontrolom;

5) zadovoljavajuće sortne čistoće;

6) sa utvrđenim nivoom ujednačenosti, a ako se utvrđuje na osnovu atipičnih biljaka, primjenjuje se populacijski standard od 10 % i vjerovatnoća prihvatanja od najmanje 90 %.

Izuzetno od stava 2 tačke 1 ovog člana zbog specifičnosti životne sredine (geografska ograničenost područja, limitirani prirodni resursi: voda, zemljište, elementarne nepogode i slično), sertifikovano sjeme čuvane sorte povrća može se gajiti u drugim regijama i koristiti isključivo u regiji gdje se tradicionalno uzgaja.“

Član 3

U članu 7 poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koja glase:

„Standardno sjeme čuvane sorte povrća (*standard seed of a conservation variety*) je sjeme:

1) koje ima određeno područje ili područja, regiju ili regije u kojima se sorta tradicionalno uzgaja i na koje je prirodno prilagođena;

2) za koje postoje informacije u referentnoj kolekciji biljnih gena;

3) koje potiče od sjemena proizvedenog u skladu sa dobrom praksom za održavanje sorte;

4) koje ispunjava uslove za sertifikovano sjeme iz stava 1 tačka 3 ovog člana, osim zahtjeva u pogledu minimalne sortne čistoće i stručnog nadzora ili nadzora pod stručnom kontrolom;

5) zadovoljavajuće sortne čistoće.

Izuzetno od stava 2 tačke 1 ovog člana zbog specifičnosti životne sredine (geografska ograničenost područja, limitirani prirodni resursi: voda, zemljište, elementarne nepogode i slično), standardno sjeme čuvane sorte povrća može se gajiti u drugim regijama i koristiti isključivo u regiji gdje se tradicionalno uzgaja.

Standardno sjeme sorte razvijene za uzgoj pri određenim uslovima (*standard seed of a variety developed for growing under particular conditions*) je sjeme:

- 1) koje nema komercijalnu vrijednost za proizvodnju usjeva i namijenjeno je uzgoju u određenim specifičnim, agrotehničkim, klimatskim ili pedološkim uslovima;
- 2) koje potiče od sjemena proizvedenog u skladu sa dobrom praksom za održavanje sorte;
- 3) koje ispunjava uslove za sertifikovano sjeme iz stava 1 tačke 3 ovog člana osim zahtjeva u pogledu minimalne sortne čistoće i zahtjeva koji se odnose na stručni nadzor ili nadzor pod stručnom kontrolom;
- 4) sa utvrđenim nivoom ujednačenosti, a ako se utvrđuje na osnovu atipičnih biljaka, primjenjuje se populacijski standard od 10 % i vjerovatnoća prihvatanja od najmanje 90 %.

Član 4

U članu 8 poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„Veličina sitnog pakovanja za standardno sjeme sorte razvijene za uzgoj data je u Prilogu 2.“

Član 5

U članu 12 poslije stava 4 dodaju se tri nova stava koja glase:

„Sertifikovano sjeme čuvane sorte povrća i standardno sjeme čuvane sorte povrća stavlja se u promet u regijama u kojima se sorta tradicionalno uzgaja.

Izuzetno od stava 5 ovog člana sertifikovano sjeme čuvane sorte povrća i standardno sjeme čuvane sorte može se staviti u promet u drugim regijama ako su te regije slične regiji gdje se tradicionalno uzgaja.

Maksimalna količina sjemena za svaku čuvanu sortu iz stava 5 ovog člana koja se stavlja u promet u periodu od godinu dana ne smije da premašuje količine potrebne za proizvodnju povrća na površinama u hektarima datim u Prilogu 2.“

Član 6

Prilog 2 mijenja se i glasi:

„Prilog 2

USLOVI ZA SJEME

1. Sjeme treba da ima sortnu autentičnost i sortnu čistoću.
2. Štetni organizmi koji smanjuju upotrebljivost sjemena treba da su na najnižem mogućem nivou.
3. Sjeme pojedinih vrsta povrća treba da ispunjava standardne uslove date u Tabeli 1 ovog priloga.

Standardni uslovi

Tabela 1 – Uslovi za analitičku čistoću, sadržaj sjemena i klijanje

Vrsta	Minimalna analitička čistoća (maseni %)	Maksimalni sadržaj sjemena drugih biljnih vrsta (maseni %)	Minimalna klijavost (% klupka, klustera ili čistog sjemena)
<i>Allium cepa</i>	97	0,5	70
<i>Allium fistulosum</i>	97	0,5	65
<i>Allium porrum</i>	97	0,5	65
<i>Allium sativum</i>	97	0,5	65
<i>Allium schoenoprasum</i>	97	0,5	65

<i>Anthriscus cerefolium</i>	96	1	70
<i>Apium graveolens</i>	97	1	70
<i>Asparagus officinalis</i>	96	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> (uključujući Cheltenham repu)	97	0,5	50 (klupka ili klustera)
<i>Beta vulgaris</i> (osim (Cheltenham repe)	97	0,5	70 (klupka ili klustera)
<i>Brassica oleracea</i> (karfiol)	97	1	70
<i>Brassica oleracea</i> (osim karfiola)	97	1	75
<i>Brassica rapa</i> (kineski kupus)	97	1	75
<i>Brassica rapa</i> (postrna repa)	97	1	80
<i>Capsicum annuum</i>	97	0,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (partim) (radič, lisnati i korjenasti radič)	95	1,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (partim) (industrijska cikorija)	97	1	80
<i>Cichorium endivia</i>	95	1	65
<i>Citrullus lanatus</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis melo</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis sativus</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita maxima</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita pepo</i>	98	0,1	75
<i>Cynara cardunculus</i>	96	0,5	65
<i>Daucus carota</i>	95	1	65
<i>Foeniculum vulgare</i>	99	1	70
<i>Lactuca sativa</i>	95	0,5	75
<i>Solanum Lycopersicum</i>	97	0,5	75
<i>Petroselinum Crispum</i>	97	1	65
<i>Phaseolus coccineus</i>	98	0,1	80
<i>Phaseolus vulgaris</i>	98	0,1	75
<i>Pisum sativum</i>	98	0,1	80
<i>Raphanus sativus</i>	97	1	70
<i>Rheum rhabarbarum</i>	97	0,5	70
<i>Scorzonera hispanica</i>	95	1	70
<i>Solanum melongena</i>	96	0,5	65
<i>Spinacia oleracea</i>	97	1	75
<i>Valerianella locusta</i>	95	1	65
<i>Vicia faba</i>	98	0,1	80
<i>Zea mays</i>	98	0,1	85

Sjeme mahunarki ne smije biti kontaminirano živim insektima: *Acanthoscelides obtectus* Sag., *Bruchus affinis* Froel., *Bruchus atomarius* L., *Bruchus pisorum* L. i *Bruchus rufimanus* Boh.

Sjeme ne smije biti kontaminirano živim grinjama *Acarina*.

4. Uslovi za maksimalnu količinu sjemena za svaku čuvanu sortu za stavljanje u promet:

Botaničko ime	Maksimalan broj hektara na kojima se može proizvoditi povrće čuvane sorte u jednoj godini po sorti
<i>Allium cepa</i> L. – Skupina lukova iz roda <i>cepa</i> <i>Brassica oleracea</i> L.	40

<i>Brassica rapa</i> L. <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Cichorium intybus</i> L. <i>Cucumis melo</i> L. <i>Cucurbita maxima</i> Duchesne <i>Cynara cardunculus</i> L. <i>Daucus carota</i> L. <i>Lactuca sativa</i> L. <i>Solanum lycopersicum</i> L. <i>Phaseolus vulgaris</i> L. <i>Pisum sativum</i> L. (partim) <i>Vicia faba</i> L. (partim)	
<i>Allium cepa</i> L. – Skupina lukova iz roda <i>aggregatum</i> <i>Allium porrum</i> L. <i>Allium sativum</i> L. <i>Beta vulgaris</i> L. <i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai <i>Cucumis sativus</i> L. <i>Cucurbita pepo</i> L. <i>Foeniculum vulgare</i> Mill. <i>Solanum melongena</i> L. <i>Spinacia oleracea</i> L.	20
<i>Allium fistulosum</i> L. <i>Allium schoenoprasum</i> L. <i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. <i>Apium graveolens</i> L. <i>Asparagus officinalis</i> L. <i>Cichorium endivia</i> L. <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill <i>Phaseolus coccineus</i> L. <i>Raphanus sativus</i> L. <i>Rheum rhabarbarum</i> L. <i>Scorzonera hispanica</i> L. <i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr. <i>Zea mays</i> L. (partim)	10

5. Veličina sitnog pakovanja za standardno sjeme sorte razvijene za uzgoj pri određenim uslovima

Botaničko ime	Maksimalna neto masa po pakovanju, u gramima
<i>Phaseolus coccineus</i> L. <i>Phaseolus vulgaris</i> L. <i>Pisum sativum</i> L. (partim) <i>Vicia faba</i> L. (partim) <i>Spinacia oleracea</i> L. <i>Zea mays</i> L. (partim)	250
<i>Allium cepa</i> L. (Skupina lukova <i>cepa</i> , <i>aggregatum</i>) <i>Allium fistulosum</i> L. <i>Allium porrum</i> L. <i>Allium sativum</i> L.	25

<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. <i>Beta vulgaris</i> L. <i>Brassica rapa</i> L. <i>Cucumis sativus</i> L. <i>Cucurbita maxima</i> Duchesne <i>Cucurbita pepo</i> L. <i>Daucus carota</i> L. <i>Lactuca sativa</i> L. <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill <i>Raphanus sativus</i> L. <i>Scorzonera hispanica</i> L. <i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	
<i>Allium schoenoprasum</i> L. <i>Apium graveolens</i> L. <i>Asparagus officinalis</i> L. <i>Brassica oleracea</i> L. (all) <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Cichorium endivia</i> L. <i>Cichorium intybus</i> L. <i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai <i>Cucumis melo</i> L. <i>Cynara cardunculus</i> L. <i>Solanum lycopersicum</i> L. <i>Foeniculum vulgare</i> Mill. <i>Rheum rhabarbarum</i> L. <i>Solanum melongena</i> L.	5

»

Član 7

Prilog 3 mijenja se i glasi:

„Prilog 3

ETIKETA

Etiketa na pakovanju treba da sadrži sljedeće informacije:

a) za sjeme koje je konačno sertifikovano:

- 1) organ ovlašten za sertifikaciju, naziv ili skraćenica zemlje;
- 2) referentni broj partije;
- 3) mjesec i godina plombiranja »plombirano...« (mjesec i godina); ili
- 4) mjesec i godina posljednjeg službenog uzimanja uzoraka radi sertifikovanja, »uzorci uzeti...« (mjesec i godina);
- 5) biljna vrsta: latinski naziv, narodni naziv;
- 6) sorta: naziv sorte;
- 7) kategorija;
- 8) zemlja proizvodnje;
- 9) neto ili bruto masa ili broj sjemena u pakovanju;
- 10) gdje je naznačena masa, a korišćeni su granulirani pesticidi, materije za peletiranje ili drugi čvrsti dodaci, navodi se vrsta primjese kao i približan odnos između mase čistog sjemena i ukupne mase;
- 11) tretirano: naziv aktivne materije sredstva za zaštitu bilja;
- 12) u slučaju sorti koje su hibridi ili inbred linije:
 - a) za osnovno sjeme:

– komponentu kojoj osnovno sjeme pripada, koje može biti naznačeno u obliku koda, uz poziv na konačnu sortu, sa ili bez poziva na njenu funkciju (muška ili ženska), uz riječ ».....komponenta«;

b) za sertifikovano sjeme:

– ime sorte kojoj sjeme pripada, uz riječ ».....hibrid«;

13) u slučaju ponovnog ispitivanja klijavosti naznačava se »ponovo ispitano« (mjesec i godinu), a može se navesti i naziv ovlaštene laboratorije koja je napravila ponovno ispitivanje.

b) za sjemena koja nijesu konačno sertifikovana:

- 1) država i organ odgovoran za stručnu kontrolu (ovlašćeno pravno lice za stručnu kontrolu) i država ili njena skraćenica;
- 2) polje ili referentni broj partije;
- 3) biljna vrsta – latinski naziv i narodni naziv;
- 4) sorta; u slučaju (inbred linija, hibrida) koje su namijenjene isključivo kao komponente za sorte hibrida, dodaje se riječ »komponenta«;
- 5) kategorija;
- 6) u slučaju hibridnih sorti, riječ »hibrid«;
- 7) neto ili bruto masa;
- 8) riječi »sjeme nije konačno sertifikovano«.

c) za standardno odnosno sertifikovano sjeme čuvane sorte povrća:

- 1) organ ovlašten za sertifikaciju, naziv ili skraćenica zemlje;
- 2) referentni broj partije;
- 3) mjesec i godina plombiranja »plombirano...« (mjesec i godina); ili
- 4) mjesec i godina posljednjeg službenog uzimanja uzoraka radi sertifikovanja, »uzorci uzeti...« (mjesec i godina);
- 5) biljna vrsta: latinski naziv, narodni naziv;
- 6) sorta: naziv čuvane sorte;
- 7) riječi: standardno sjeme čuvane sortestandardno ili sertifikovano sjeme čuvane sorte;
- 8) zemlja proizvodnje i regija porijekla;
- 9) neto ili bruto masa ili broj sjemena u pakovanju;
- 10) gdje je naznačena masa, a korišćeni su granulirani pesticidi, materije za peletiranje ili drugi čvrsti dodaci, navodi se vrsta primjese kao i približan odnos između mase čistog sjemena i ukupne mase;
- 11) tretirano: naziv aktivne materije sredstva za zaštitu bilja;
- 12) u slučaju ponovnog ispitivanja klijavosti naznačava se »ponovo ispitano....« (mjesec i godina), a može se navesti i naziv ovlaštene laboratorije koja je napravila ponovno ispitivanje.

d) za standardno sjeme sorte razvijene za uzgoj pri određenim uslovima:

- 1) organ ovlašten za sertifikaciju, naziv ili skraćenica zemlje;
- 2) referentni broj partije;
- 3) mjesec i godina plombiranja »plombirano...« (mjesec i godina); ili
- 4) mjesec i godina posljednjeg službenog uzimanja uzoraka radi sertifikovanja, »uzorci uzeti...« (mjesec i godina);
- 5) biljna vrsta: latinski naziv, narodni naziv;
- 6) sorta: naziv čuvane sorte;
- 7) riječi: sorte razvijene za uzgoj pri određenim uslovima;
- 8) zemlja proizvodnje i regija porijekla;
- 9) neto ili bruto masa ili broj sjemena u pakovanju;
- 10) gdje je naznačena masa, a korišćeni su granulirani pesticidi, materije za peletiranje ili drugi čvrsti dodaci, navodi se vrsta primjese kao i približan odnos između mase čistog sjemena i ukupne mase;
- 11) tretirano: naziv aktivne materije sredstva za zaštitu bilja;

12) u slučaju ponovnog ispitivanja klijavosti naznačava se »ponovo ispitano....« (mjesec i godinu), a može se navesti i naziv ovlaštene laboratorije koja je izvršila ponovno ispitivanje. Minimalne dimenzije etikete su 110×67 mm.“

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj pravilnik prenešena je Direktiva komisije 2009/145/EZ od 26. novembra 2009. o nekim odstupanjima za priznavanje tradicionalnih sorti povrća i sorti povrća koje se tradicionalno uzgajaju u određenim područjima i regijama i kojima prijeti genetska erozija i sorti povrća bez stvarne vrijednosti za komercijalnu proizvodnju, ali razvijenih za uzgoj pri određenim uslovima i za stavljanje u promet sjemena navedenih tradicionalnih sorti i sorti povrća/*Commission Directive 2009/145/EC of 26 November 2009 providing for certain derogations, for acceptance of vegetable landraces and varieties which have been traditionally grown in particular localities and regions and are threatened by genetic erosion and of vegetable varieties with no intrinsic value for commercial crop production but developed for growing under particular conditions and for marketing of seed of those landraces and varieties.*

Broj: 320-1201/17-6

Podgorica, 28. juna 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.